

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง กรอบมาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ
พ.ศ. 2552

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นสมควรกำหนดกรอบมาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ เป็นหลักสูตรต่อเนื่องโดยรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เพื่อประโยชน์ในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ และเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะและมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพ เพื่อให้การบริหารงานด้านวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 มาตรา 12 และมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 5/2550 เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2550 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงอนุมัติกรอบมาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ พ.ศ. 2552 ดังต่อไปนี้

1. ให้ใช้กรอบมาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการฉบับนี้ สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทุกประเภทวิชา โดยกำหนดสมรรถนะตามกรอบคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ และเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพหรือมาตรฐานสมรรถนะในแต่ละสาขาวิชา

2. กรอบคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ กำหนดให้มีสมรรถนะที่ได้จากมาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐานสมรรถนะในสาขาอาชีพระดับเทคโนโลยี ตรงตามความต้องการของสาขาอาชีพ สถานประกอบการและชุมชน มีความสามารถในการปฏิบัติงานระดับเทคโนโลยี สามารถออกแบบ จัดการ ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ สอนงาน พัฒนางาน และบูรณาการความรู้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน โดยกำหนดสมรรถนะและผลลัพธ์ของการเรียนรู้เป็น 2 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะในวิชาการที่สัมพันธ์กับวิชาชีพตามแนวทางของตนเองในการวางแผนและจัดการทรัพยากรที่เหมาะสม มีส่วนร่วมพัฒนาและริเริ่มวิธีการปฏิบัติรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและหมู่คณะ มีอิสระในการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนหรือจัดการงานผู้อื่น

ระดับที่ 2 สามารถศึกษาค้นคว้า พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีในวิชาการที่สัมพันธ์กับวิชาชีพ เพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานที่ใช้เทคโนโลยี หรืองานวิชาชีพในขอบเขตที่กว้างขวาง และใช้บริหารงานการผลิตหรือบริการในงานอาชีพ รับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและหมู่คณะ มีอิสระในการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนหรือจัดการงานผู้อื่น

3. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาการอาชีวศึกษาและมาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้นๆ ในการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและระบบทวิภาคี โดยมุ่งเน้นผลิตผู้มีความรอบรู้และมีสมรรถนะในการปฏิบัติ และพัฒนางานระดับเทคโนโลยี สามารถจัดการและควบคุมการทำงาน มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ชุมชนและสถานประกอบการ สามารถประกอบอาชีพอิสระ พัฒนาดตนเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ

4. ระบบการจัดการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาแบบเปิดหรือยืดหยุ่น สามารถเทียบโอนหน่วยสมรรถนะเข้าสู่ระบบหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตร โดยใช้ระบบทวิภาค กำหนดให้ 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษา และ 1 ภาคการศึกษามีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ สำหรับการศึกษภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

สถาบันการอาชีวศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค ให้ถือแนวทางดังนี้

ระบบไตรภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์

ระบบจตุรภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 10 สัปดาห์

สถาบันการอาชีวศึกษาที่จัดการศึกษาระบบอื่น ให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษานั้น รวมทั้งรายละเอียดการเทียบเคียงหน่วยกิตกับระบบทวิภาคไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจนด้วย

5. การคิดหน่วยกิต

5.1 รายวิชาทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปราย ไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

5.2 รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการทดลองหรือฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ ไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

5.3 รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติในโรงฝึกงานหรือภาคสนาม ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

5.4 การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

5.5 การทำโครงการพิเศษ ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

6. จำนวนหน่วยกิต ระยะเวลาการศึกษาและชื่อหลักสูตร

6.1 หน่วยกิตรวมระหว่าง 72 – 87 หน่วยกิต

6.2 ใช้เวลาในการศึกษาไม่เกิน 4 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 6 ปีการศึกษาสำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

6.3 หลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ ให้ระบุค่า “ต่อเนื่อง” ในวงเล็บท้ายชื่อหลักสูตร

7. โครงสร้างหลักสูตร

7.1 หมวดวิชาพื้นฐานประยุกต์ ประกอบด้วยสมรรถนะหลักที่สัมพันธ์กับวิชาชีพในด้าน การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การปรับปรุงการเรียนรู้และการปฏิบัติงานของตนเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่น การแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การวิจัย การประยุกต์ใช้ตัวเลข การจัดการ และการพัฒนางาน โดยมุ่งพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในตนเอง ผู้อื่นและสังคม ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม สามารถบูรณาการความรู้ได้อย่างเป็นระบบ และนำไปใช้ในชีวิตและการประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รวมไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต

สถาบันการอาชีวศึกษาอาจจัดวิชาพื้นฐานประยุกต์ในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชา หรือ ลักษณะบูรณาการใดๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสาระของกลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชา ภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชาบริหารและจัดการวิชาชีพ และหรือกลุ่มวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุ จุดประสงค์ของหมวดวิชาพื้นฐานประยุกต์

7.2 หมวดวิชาชีพ ประกอบด้วยสมรรถนะในงานอาชีพที่มุ่งเน้นพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะ สามารถคิด วิเคราะห์ วางแผน จัดการ ประเมินผล ควบคุม สอนงานและพัฒนางาน โดยบูรณาการสู่การ ปฏิบัติจริง รวมทั้งประยุกต์สู่อาชีพ ไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต และโครงการพิเศษ จำนวน 6 หน่วยกิต รวม ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

7.3 หมวดวิชาเลือกเสรี ประกอบด้วยสมรรถนะซึ่งสนับสนุนวิชาชีพและหรือการศึกษาต่อ รวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

สถาบันการอาชีวศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐานประยุกต์ หมวดวิชาชีพและหมวดวิชาเลือกเสรี ให้กับผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถที่สามารถวัดมาตรฐานได้ ทั้งนี้ ผู้เรียนต้องศึกษาให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานหลักสูตร และเป็นไปตาม หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียน และหรือการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่ หน่วยกิตในหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

8. เงื่อนไขการจัดการเรียนรู้

8.1 สถาบันการอาชีวศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนตามความถนัด ความสนใจและ ศักยภาพของนักศึกษา เพื่อให้สามารถผลิตนักศึกษาให้เป็นผู้ปฏิบัติการที่มีความชำนาญสามารถแก้ปัญหาได้ ประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ๆ และพัฒนางาน โดยใช้กระบวนการวิจัย ทั้งนี้ ผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีสมรรถนะ ตรงตามมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด

8.2 สถาบันการอาชีวศึกษาต้องจัดเตรียมทรัพยากรในการศึกษาในด้านอาคาร สถานที่ ครุภัณฑ์ และบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด

8.3 การจัดอัตราส่วนของเวลาการเรียนรู้ภาคทฤษฎีต่อภาคปฏิบัติในหมวดวิชาชีพ ต้อง ไม่น้อยกว่า 40 ต่อ 60

8.4 ให้สถาบันการอาชีวศึกษาจัดการศึกษาแบบบูรณาการในแต่ละภาคเรียน เพื่อให้ นักศึกษามีสมรรถนะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การแก้ปัญหา การปรับปรุงการเรียนรู้ การปฏิบัติงานของตนเอง และสมรรถนะในงานอาชีพ โดยนำรายวิชาหรือกลุ่มวิชาจัดทำเป็นงานหรือชิ้นงานที่เกี่ยวกับการผลิตหรือบริการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 งานหรือชิ้นงาน

8.5 สถาบันการอาชีวศึกษาต้องให้ความสำคัญกับฝึกอาชีพในรูปแบบการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี โดยร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการเรียนการสอนตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด โดยกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ ทั้งด้านสมรรถนะหลัก สมรรถนะในงานอาชีพ เจตคติและกิจนิสัยที่พึงประสงค์ตรงตามระดับของคุณวุฒิวิชาชีพ

8.6 สถาบันการอาชีวศึกษาต้องจัดให้นักศึกษาจัดทำโครงการพิเศษตามโครงสร้างหลักสูตร จำนวน 6 หน่วยกิต สอดคล้องกับงานอาชีพ สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมที่เป็นระบบตามลักษณะการวิจัย

8.7 สถาบันการอาชีวศึกษาต้องจัดให้มีการประเมินมาตรฐานวิชาชีพในแต่ละหลักสูตร เพื่อเป็นการประกันคุณภาพการศึกษา

9. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ (ต่อเนื่อง) รับผิดชอบสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กัน

10. คุณสมบัติและประสบการณ์ผู้สอน เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

11. ชื่อคุณวุฒิการศึกษา ใช้ชื่อปริญญาตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุยประจำตำแหน่งของสถาบันการอาชีวศึกษา

12. การลงทะเบียน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต และไม่เกิน 22 หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติสำหรับการลงทะเบียนเต็มเวลา และให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 9 หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติสำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา สำหรับการลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 9 หน่วยกิต

หากสถาบันการอาชีวศึกษาใดมีเหตุผลและความจำเป็น การลงทะเบียนเรียนที่แตกต่างไปจากเกณฑ์ข้างต้นก็อาจทำได้ แต่ต้องไม่กระทบต่อมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา โดยต้องศึกษาให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่ระบุไว้ในหลักสูตร

สถาบันการอาชีวศึกษาสามารถรับเทียบโอนผลการเรียน และหรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หน่วยกิตให้กับนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์อาชีพ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

13. การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา

13.1 การวัดผลการศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การประเมินผลการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

13.2 การสำเร็จการศึกษา ให้มีสมรรถนะตรงตามที่กำหนด ได้จำนวนหน่วยกิตครบตามโครงสร้าง และได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนน

14. การประกันคุณภาพหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบประกันคุณภาพไว้ให้ชัดเจน ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วย 4 ประเด็น คือ

- 14.1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้จากมาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐานสมรรถนะ
- 14.2 การบริหารหลักสูตร
- 14.3 ทรัพยากรประกอบการจัดการศึกษา
- 14.4 ความต้องการและหรือความพึงพอใจของตลาดแรงงาน สังคมและชุมชน

15. การกำหนดหลักสูตรและอนุมัติ

- 15.1 การอนุมัติกรอบมาตรฐานหลักสูตร ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ
- 15.2 การกำหนดและเปลี่ยนแปลงกรอบมาตรฐานหลักสูตร ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- 15.3 การอนุมัติหลักสูตร ให้เป็นหน้าที่ของสภาสถาบันการอาชีวศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

16. การพัฒนาหลักสูตร ให้สถาบันการอาชีวศึกษามีหน้าที่ในการพัฒนา ประเมินและปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้มีคุณภาพ อย่างน้อยทุก 5 ปี

17. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ประกาศ ณ วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2552

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ